

הַלְבוֹת מְכִירָה פֶּרֶק ב

א. עֶבֶד פִּנְעָנִי הָרִי הוּא פִּקְרָקֵע לִקְנִיָּה, וְנִקְנָה בַּכֶּסֶף אוֹ בַּשֹּׁטֶר אוֹ בַּחֲזָקָה. וְיָמָּה הִיא הַחֲזָקָה בְּקִנְיָן עֲבָדִים שִׁישְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ כְּדֶרֶךְ שִׁמְשֻׁתְמִשִּׁין בְּעֲבָדִים, בַּפְּנֵי רֶבֶן.

ב. כִּיצַד: הַתִּיר לוֹ מִנְעָלוֹ, אוֹ שֶׁהִנְעִיל לוֹ מִנְעָלוֹ, אוֹ שֶׁהוֹלִיךְ כָּלְיוֹ אַחֲרָיו לְבֵית הַמֶּרְחָץ, אוֹ שֶׁהִפְשִׁיטוֹ, אוֹ סָכוּ, אוֹ גִּרְדּוֹ, אוֹ הִלְבִּישׁוֹ, אוֹ הִגְבִּיָּה אֶת רַבּוֹ קֵנָה; וְכֵן אִם הִגְבִּיָּה הָרַב אֶת הָעֶבֶד, קֵנָהּ.

ג. תִּקְפוּ וְהִבִּיאוּ אֶצְלוֹ קֵנָהּ, שֶׁהָעֲבָדִים נִקְנִין בַּמְּשִׁיכָה כְּזֹו. אֲבָל אִם קָרָא לְעֶבֶד, וְכָא אֶצְלוֹ, אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ רַבּוֹ הִרְאִישׁוֹן לֶךְ אֶצֶל הַלּוֹקָח, וְהִלֵּךְ אֶצְלוֹ לֹא קֵנָה: עַד שִׁימְשֻׁכְנוּ בַּתְּקִיפָה, אוֹ יִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ כְּדֶרֶךְ שִׁבְאָרְנוּ. וְאִם הַחֲזִיק בּוֹ שְׁלֹא בַּפְּנֵי הָרַב, צָרִיךְ שִׁיאָמַר לוֹ לֶךְ חֲזֹק וְקֵנָה.

ד. עֶבֶד קָטָן הָרִי הוּא כְּבִהְמָה, וְקוֹנִין אוֹתוֹ בַּדְּבָרִים שֶׁקוֹנִין בֶּהֶן הַבְּהֵמָה וּבַדְּבָרִים שֶׁקוֹנִין בֶּהֶן הָעֲבָדִים; לְפִיכֶךְ נִקְנָה בַּמְּשִׁיכָה, אֵף עַל פִּי שְׁלֹא תִקְפוּ.

ה. הַבְּהֵמָה, בֵּין דָּקָה בֵּין גָּסָה נִקְנִית בַּמְּשִׁיכָה: אֵף עַל פִּי שֶׁאִפְשָׁר לְהִגְבִּיָּה אוֹתָהּ, לֹא הִצְרִיכוּהוּ לְהִגְבִּיָּה, מִפְּנֵי שֶׁמִּתְחַבֵּטת בָּאָרֶץ. וְאִם הִגְבִּיָּה, קֵנָה. וְהַהִגְבָּהּ, קוֹנִין בָּהּ בְּכָל מְקוֹם. אֲבָל הַמְּשִׁיכָה, אֵין קוֹנִין בָּהּ אֲלֹא בְּסִמְטָה, אוֹ בַּחֲצַר שְׁלֹשְׁנֶיהֶם; וְאֵין קוֹנִין בָּהּ בְּרִשּׁוֹת הָרִבִּים, וְלֹא בַּחֲצַר שְׁאִינָה שְׁלֹשְׁנֶיהֶם.

ו. כִּיצַד קוֹנִין הַבְּהֵמָה בַּמְּשִׁיכָה אֵין צָרִיךְ לוֹמַר אִם מִשְׁכָּה וְהִלְכָה אוֹ שָׂרַכְב עָלֶיהָ וְהִלְכָה בּוֹ, שֶׁקֵּנָה; אֲלֹא אִפְלוּ קָרָא לָהּ וּבָאָה, אוֹ שֶׁהִפִּישָׁה בְּמִקְל וּרְצָתָהּ לִפְנֵיו פִּיּוֹן שֶׁעָקְרָה יָד וְרִגְלָה, קֵנָה: וְהוּא, שִׁימְשֻׁךְ בַּפְּנֵי הַבְּעָלִים. אֲבָל אִם מִשְׁךְ שְׁלֹא בַּפְּנֵי הַבְּעָלִים צָרִיךְ שִׁיאָמַר לוֹ קֵדָם שִׁימְשֻׁךְ, לֶךְ מִשְׁךְ וְקֵנָה.

ז. הַמוֹכֵר עֶדֶר לַחֲבֵרוֹ, אוֹ שֶׁנִּתְּנָה לוֹ בְּמִתְּנָה פִּיּוֹן שֶׁמָּסַר לוֹ מִשְׁכּוֹכִית, וְהִיא הַבְּהֵמָה הַמְּהֻלָּכֶת בְּרֹאשׁ הָעֶדֶר וְהַכֹּל נִמְשָׁכִים אַחֲרֶיהָ אֵין צָרִיךְ לוֹמַר לוֹ לֶךְ מִשְׁךְ וְקֵנָה: שֶׁמִּסִּירַת בְּהֵמָה זֹו, כְּמִי שֶׁאָמַר לוֹ לֶךְ מִשְׁךְ וְקֵנָה. וְכִיּוֹן שֶׁמִּשְׁךְ הָעֶדֶר קֵנָהּ, אֵף עַל פִּי שֶׁמִּשְׁךְ שְׁלֹא בַּפְּנֵיו.

ח. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ מִשְׁךְ וְתִקְנָהּ, אוֹ חֲזֹק וְתִקְנָהּ, וְכִיּוֹצֵא בַּדְּבָרִים אֵלּוּ, וְהִלֵּךְ וּמִשְׁךְ אוֹ הַחֲזִיק לֹא קֵנָה: שֶׁמִּשְׁמַע תִּקְנָה לְהַבֵּא, וְעֵדִין לֹא הִקְנָה לוֹ. אֲלֹא צָרִיךְ הַמוֹכֵר אוֹ הַנוֹתֵן לוֹמַר לוֹ מִשְׁךְ וְקֵנָה, אוֹ חֲזֹק וְקֵנָה, וְכִיּוֹצֵא בַּדְּבָרִים אֵלּוּ שֶׁמִּשְׁמַעֵן שִׁיקְנָה עֲתָה, בְּעֵת שִׁימְשֻׁךְ אוֹ יַחֲזִיק.

ט. הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ מִשְׁךְ פָּרָה זֹו, וְלֹא תִקְנָה אֲלֹא לְאַחַר שְׁלוֹשִׁים יוֹם, וּמִשְׁךְ לֹא קֵנָה. וְאִם אָמַר לוֹ קֵנָה מֵעַכְשָׁו וְלְאַחַר שְׁלוֹשִׁים יוֹם קֵנָה, וְאִפְלוּ הִיָּתָה עוֹמֶדֶת בְּאַגָּם בְּיוֹם שְׁלוֹשִׁים: שְׁזֵה כְּמִי שֶׁהִקְנָה מֵעֲתָה עַל תְּנָאִי; נַעֲשֶׂה תְּנָאִי, נִתְקִים הַקְּנִיָּן. וְכָל הָאוֹמֵר עַל מִנָּת, כְּאוֹמֵר מֵעַכְשָׁו.

י. הַמוֹכֵר בְּהֵמָה לַחֲבֵרוֹ, אוֹ נִתְּנָה לוֹ בְּמִתְּנָה, וְאָמַר לוֹ קֵנָה אוֹתָהּ כְּדֶרֶךְ שֶׁבְּנֵי אָדָם קוֹנִין אִם מִשְׁךְ אוֹ הִגְבִּיָּה, קֵנָה. אֲבָל אִם רָכַב עָלֶיהָ אִם בִּשְׂדֵה, קֵנָה; וּבַעִיר, לֹא קֵנָה, לְפִי שֶׁאֵין דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְרַכֵּב בַּעִיר.

יא. לְפִיכֶן אִם הָיָה אָדָם חָשׁוּב שְׁדַרְכּוֹ לָרֶכֶב בָּעִיר, אוֹ אָדָם
מְזֻזָּל בְּיוֹתֵר שְׁאִינוֹ מִקָּפִיד עַל הַלּוּכּוֹ בָּעִיר רוֹכֵב, כְּגוֹן
הַמַּטְפֵּלִין בְּגָדוּל הַבְּהֵמוֹת וְהָעֶבְדִּים, אוֹ שֶׁהִיתָה אִשָּׁה, אוֹ שֶׁהָיָה
בְּרִשׁוֹת הָרַבִּים שֶׁהָרַבִּים דּוֹחֲקִין שֵׁם הָרִי זֶה קָנָה בְּרִכְיָה:
וְהוּא, שְׁתַּהַלֵּךְ בּוֹ.